

Informatiefiche voor ondernemingen Koelinstallaties (incl. airco-installaties)

De meeste ondernemingen gebruiken één of meerdere koelinstallaties of airco-installaties. Vlarem omvat voor deze installaties specifieke voorschriften inzake gebruik, periodiek onderhoud en controle. De voorwaarden voor de uitbating van koelinstallaties (luchtconditioneringsinstallaties en warmtepompen die een koelsysteem bevatten inbegrepen) zijn opgenomen in artikel 5.16.3.3. van VLAREM 2 voor de ingedeelde koelinstallaties en hoofdstuk 6.8. voor de niet-ingedeelde koelinstallaties. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen enerzijds koelinstallaties die gebruik maken van ozonafbrekende stoffen en/of gefluoreerde broeikasgassen en anderzijds koelinstallaties waar andere koelmiddelen worden gebruikt.

Algemene bepalingen voor alle koelinstallaties

Verbod op CFK's (bv R12) en halonen , uitfasering van HCFC's (bv 22)

Het aanwenden van chloorfluorkoolstoffen (CFK's) en halonen in koelinstallaties is reeds sedert 1998 verboden (uitgezonderd hermetisch gesloten koelsystemen (bv koelkasten) met een vermogen < 500 W) Het meest gebruikte CFK's voor koelinstallaties was R12 (freon 12)

Ook voor chloorfluorkoolwaterstoffen (HCFC's) is een uitfasering lopende. Het meest gebruikte HCFC is R22 (freon 22). Sedert 1 januari 2010 is het gebruik van nieuw geproduceerde HCFC's verboden, vanaf 1 januari 2015 is ook het gebruik van gerecycleerde HCFC's verboden.

Bouw en opstelling van koelinstallaties

De exploitant dient een attest ter beschikking te houden waaruit blijkt dat de installatie de nodige drukbeproevingen heeft ondergaan. Uitzondering : bepaalde kleinere installaties en specifieke installaties

Onderhoud

De bewerkingen die verband houden met koelinstallaties en waarbij de mogelijkheid tot het ontsnappen van koelmiddel bestaat, moeten worden uitgevoerd volgens een code van goede praktijk door bevoegde koeltechnici.

Indien het gaat om koelinstallaties die ozonafbrekende stoffen of gefluoreerde broeikasgassen bevatten, dan betekent dit dat deze werkzaamheden moeten worden uitgevoerd door een persoon die zelf gecertificeerd is als koeltechnicus én werkt in een gecertificeerd koeltechnisch bedrijf.

Bij vaststelling van lekkage moeten de nodige herstellingen onmiddellijk worden uitgevoerd gevolgd van een nieuwe controle

Terugwinning van koelmiddelen

Bij definitieve buitenbedrijfstelling moet het koelmiddel binnen de maand worden verwijderd. Bij buitenbedrijfstelling of bij herstellingen waarbij het koelmiddel moet worden afgetapt, moet het koelmiddel door een koeltechnicus worden opgevangen in speciaal daarvoor bestemde en gemarkeerde recipiënten. Dit koelmiddel mag enkel in dezelfde inrichting terug worden gebruikt.

Bepalingen voor airco-installaties

Airco-installaties met een nominaal koelvermogen van meer dan 12 kW moeten periodiek gekeurd worden door een erkend deskundige.

De keuringsfrequentie is afhankelijk van het nominaal koelvermogen (> 12 kW om de 5 jaar, > 50 kW om de 3 jaar, > 250 kW om de 2 jaar). Installaties die na 1/8/2011 geplaatst worden moeten een eerste maal gekeurd worden binnen een jaar na indienstname.

Bepalingen voor koelinstallaties met ozonafbrekende stoffen en/of gefluoreerde broeikasgassen (freonen) met een nominale koelmiddelinhoud van meer dan 3kg

Maximaal toegelaten lekverliezen

Alle mogelijke maatregelen moeten worden genomen om de lekverliezen te beperken.

Het relatief lekverlies (de fractie van de nominale koelmiddelinhoud die ten gevolge van lekken en andere emissies over een periode van één jaar vrijkomt) mag maximaal 5% per jaar bedragen. De berekening van dit relatief lekverlies gebeurt aan de hand van de hoeveelheden koelmiddel die aan een systeem worden toegevoegd of afgetapt en die in het logboek worden genoteerd. Hierbij kunnen de hoeveelheden die in de

twee voorgaande jaren zijn bijgevoegd of afgetapt in rekening worden gebracht.

Corrigerende maatregelen

Als het relatief lekverlies meer bedraagt dan 5% per jaar moeten zo snel mogelijk en uiterlijk binnen de veertien dagen na vaststelling van het lekverlies de nodige maatregelen genomen worden om het lek op te sporen en te dichten. Nieuw koelmiddel mag pas worden bijgevoeld nadat het defect is verholpen en een controle op lektheid door een koeltechnicus is uitgevoerd. Een nieuwe controle op lektheid moet worden uitgevoerd binnen de maand na de herstelling.

Verplichte buitenwerkingstelling van lekkende installaties

Installaties met te hoge lekverliezen mogen niet verder worden geëxploiteerd.

Indien het relatief lekverlies meer dan 10% per jaar bedraagt moet de installatie zo snel mogelijk (uiterlijk binnen dertig dagen) worden stilgelegd en het koelmiddel worden verwijderd en opgevangen of moet het koelmiddel worden verzameld in een of meer afsluitbare gedeelten van het koelsysteem.

Indien het lekverlies na herstellingen niet kan worden teruggebracht tot minder dan 5% per jaar, moet de installatie binnen twaalf maanden na vaststelling van het lekverlies uit gebruik worden genomen.

Periodieke lektheidcontroles

Alle koelinstallaties met > 3kg ozonafbrekende stoffen als koelmiddel moeten periodiek worden onderzocht op goede werking en op lekverliezen, met een periodiciteit afhankelijk van de koelmiddelinhoud.

Koelmiddelinhoud	> 3kg	> 30 kg	> 300 kg
Periodiciteit controle	min. om de 12 maand	min. om de 6 maand	min. om de 3 maand

De controle moet worden uitgevoerd door een persoon die gecertificeerd is als koeltechnicus én werkt in een gecertificeerd koeltechnisch bedrijf. Een gedetailleerde beschrijving van die controles en de resultaten moeten in het logboek worden geregistreerd.

Documentatie

De exploitant moet bij een koelinstallatie op een goed toegankelijke plaats **een instructiekaart** beschikbaar hebben. Deze moet ten minste vermelden:

- naam, adres en telefoonnummer van de installateur en van de onderhoudsdienst;
- het type koelmiddel dat wordt gebruikt;
- de maximaal toelaatbare werkdrukken (hoge- en lagedrukzijde);
- instructies over de wijze waarop een koelsysteem in of buiten bedrijf kan worden gesteld;
- instructies over de wijze waarop het koelsysteem in geval van nood buiten werking kan worden gesteld.

De beheerder van een koelinstallatie moet in de nabijheid van de koelinstallatie een installatiegebonden **logboek** bijhouden. In dat logboek wordt, onder vermelding van datum, ten minste bijgehouden:

- datum van ingebruikname, het type koelmiddel en de nominale koelmiddelinhoud;
- de aard van controle-, onderhouds-, herstel- en installatiewerkzaamheden die werden verricht;
- alle storingen en alarmeringen die mogelijk aanleiding kunnen geven tot lekverliezen;
- hoeveelheid en soort (nieuw, hergebruikt, gerecycleerd of regenerereerd) koelmiddel dat werd toegevoegd;
- hoeveelheid koelmiddel die werd afgetapt en hoeveelheid die is afgevoerd, met vermelding van datum, vervoerder en bestemming;
- beschrijving en de resultaten van de lektheidcontroles;
- naam van de persoon die werkzaamheden en waarnemingen heeft verricht (+ naam van de onderneming);
- indien van toepassing, een attest dat is afgegeven met betrekking tot de verrichte handelingen;
- significante periodes van buitenbedrijfstelling

Het logboek kan geheel of gedeeltelijk uit een computerbestand bestaan.

De exploitant moet de facturen met betrekking tot de aangekochte hoeveelheden koelmiddelen en het logboek ter beschikking van de toezichthoudende ambtenaar houden:

Meer info ?

Vlaamse wetgeving inzake koelinstallaties : <http://www.lne.be/themas/klimaatverandering/verdunning-van-de-ozonlaag/beleid-vlaanderen/vlaamse-regelgeving>

Lijst erkende gecertificeerde koeltechnische bedrijven: <http://www.lne.be/themas/erkenningen/koeltechniek>

U kan met uw vragen ook terecht bij de milieucel van uw Kamer van Koophandel tel. 052/339833 – milieu.ov@voka.be